

Dr. Kolláth György

A cím a 2004. május 17-én a parlament által csaknem egyhangúlag, mégis kényszeredetten kiírt népszavazásra vonatkozik. A Munkáspárt kezdeményezésére ebben a kérdésben lesz népszavazás: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az egészségügyi közszolgáltató intézmények, kórházak maradjanak állami, önkormányzati tulajdonban, ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt?”. Csakhogy, az Alkotmánybíróság az

530/B/2003. számú, 2003. december 15-én kelt többségi határozatában úgynevezett közjogi érvénytelenséget állapított meg, s e címen megsemmisítette „az egészségügyi szolgáltatókról és az egészségügyi közszolgáltatások szervezéséről szóló 2003. évi XLIII. törvényt (fedőneve: kórháztörvény). A testület szerint a megsemmisítés nem visszamenőleges hatályú és nem érinti a határozat közzététele előtt létrejött jogviszonyokat, s a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Az írmagnak fennmaradt kérdés első fele nem is annyira jámbor, viszont elvi óhaj maradt (staus quo), míg a második elem: megsemmisíteni való pillanatnyilag nincsen, habár képződhet. Ez utóbbi lehetőség nem zárja ki egészen azt, hogy a népszavazás – egyszer használatos - ötlete végképp a papírkosárba kerüljön.

Alkotmányos szabály, hogy csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet országos népszavazás tárgya. Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezése alapján azt ki kell írni, meg kell tartani. Ilyen esetben az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. Az eredményességhez – leegyszerűsítve – több mint két millió igen (volna) szükséges. A referendum valamikor a nyáron lesz, időpontját az államfő szabja meg. Engemet az ügy esélye egy borjúpörköltre emlékeztet. Annak a borjúnak a pörköltjéről volna szó, amelyik a magtalan bika és a meddő tehén nászából születik meg (klónozás egészségügyi okból kizárva). Attól tartok, hogy ez a mostani méregdrága – három-négy milliárd forintot kitevő – demagógia, pártpolitikai húzás árt a népszavazás intézményének, tekintélyének, jövőjének. Pedig, a XXI. században technikailag mindennap lehetne interaktív, népi szavazás.

A kínaiak nagy Tengje mondta: nem az a fontos, milyen színű a macska, az a fő, hogy fogja meg az egeret. Bezzeg nálunk a forma látszik a meghatározónak, (ön)célnak: az, ami a kapura ki van, lesz írva. Valójában a tulajdoni forma és szerkezet csak eszköz és keret érdemi célok szolgálatában. Láttak már hipermodern, mindenben EU-konform egészségügyi közintézményt? A székely válasza lenne: egyet látott, bár az se az volt. Hát a végsőig lepukkant, reménytelenül avított magánintézményt? Alkalmasint van ilyen is, de nem jellemző, oda ugyanis épeszű ember a saját pénzéért sose menne. A vízváltó nem a rengeteg kötöttséggel is járó tulajdonformánál, hanem az ellátás finanszírozásának korrekt vagy elégtelen módjánál van. Ha tisztességes, számlára épül a pénzellátás, akkor itt is, ott is megtermelik, megszolgálják az ellátás díját, ha nem: két vagy több szikkadt tehén feji egymást.

Magyarország ezernyi gonddal egy plurális, emberi jogokat tisztelő, jogállami és szociális piacgazdasági modellt választott 1989-ben. Nem/igen/ lehetne olyan társadalmi nagy rendszer, amely köp ezekre az alapelvekre, s menne visszafelé a kötött gazdasági-társadalmi formációba, vagy őrzi a régi pozícióit tíz körömmel. Cáfolhatja vajon az egészségügy, hogy történt itt egy rendszerváltozás? Ha ő igen, akkor más is, elő a Kommunista Kiáltvánnyal! Akkor könnyű eljutni oda, hogy nem is volt rendszerváltozás, küldjük vissza Szvatopluknak a fehér lovat?! Lesújtó véleményem volt mind a két kórháztörvényről, de ez sem jelentheti azt, hogy megfelelő törvény híján jön és jobb is a spontán lehalászás. Az tényleg kimazsolázná a bónét, az egyiknek jutna a mazsola, a másiknak az üres tészta.

Ami pedig az alkotmányos lehetőségeket illeti: szó nem lehet arról, hogy a – netán – érvényes és eredményes népszavazás a vatikáni megállapodás felmondásával, vagy bármiféle tulajdon vissza-államosításával járna. Ahogyan az

Cím Gumilövedékekkel löni sejtelmes cél táblára

Dátum
2004.05.18.

Dr. Kolláth György

Országgyűlésnek is tilos az un. visszamenőleges, negatív törvénykezés, úgy a még oly sikeres népszavazás sem járhat a jogállamiságot sértő eredménnyel. Ugyanakkor, a nép számszerűen elegendő szava(zata) mindent felülír, őfölte már nem áll senki, döntése jogi és/vagy politikai tekintetben felülbíráhatatlan, ezért azzal ellentétes törvényjavaslatot senki sem terjeszthet a T. Ház elé. A népszavazás eredménytelensége viszont azt jelenti, hogy a köz rábízta a döntést a parlamentre, tehát az Országgyűlés az alkotmányosság összes tartalmi és formai követelményét betartva törvényt is alkothat, de továbbot is inthet. Egy bizonyosnak látszik: a végiggondolt, államháztartási felülvizsgálattal járó reform tén kicsit még halogatható, adagolható, a könnyebbik végén, pl. az ellátás-szervezési forma átrendezésével is kezdhető, de népi közutálattal, táblákkal, kommunisztikus utópiával el nem kerülhető. Műhiba beleszerelmesedni a saját demagógiába.

A pártos kezdeményezésre van egy mondás: nincs hópihe, aki/ami felelősnek érezné magát a lavináért.